

Álit

Í

Løgtingsmáli nr. 74/2019: Uppskot til ríkislógartilmæli um at seta í gildi fyri Føroyar Anordning om ikrafttræden for Færøerne af lov om politiets virksomhed (Politiloven)

Løgmaður, Bárður á Steig Nielsen, hevur lagt málið fram tann 6. mars 2020, og eftir 1. viðgerð 11. mars 2020 er tað beint Rættarnevndini.

Nevndin hevur viðgjørt málið á fundum 27. apríl og 6. og 13. mai 2020.

Undir viðgerðini hevur nevndin havt fund við Michael Boolsen, fúta, og løgmann, Bárð á Steig Nielsen.

Undir viðgerðini hevur nevndin býtt seg í ein meiriluta og ein minnluta.

Meirilutin (Christian F. Andreasen, Erhard Joensen, Frimodt Rasmussen, Steffan Klein Poulsen og Ingilín D. Strøm) hevur hesar viðmerkingar:

Endamálið við uppskotinum er at áseta nágreiniligar reglur fyri tí virksemini, sum løgreglan útinnir í Føroyum.

Ein av høvuðsuppgávuunum hjá løgregluni er at tryggja lóg og landsskil. Í mongum førum er ítøkilig virksemin hjá løgregluni ikki beinleiðis lógarregulerað. Heimildin, sum hevur verið brúkt higartil, hevur ofta verið grein 108 í rættargangslógini. Henda lógargrein er púra ótøkilig viðvíkjandi materiellu heimildini hjá løgregluni.

Løgreglan hevur víðar heimildir til inntriv mótvegis borgarum. Eisini í teimum førum, har einki lógarbrot er framt, men tá tað snýr seg um at fyribyrija, at brot henda. Løgreglan hevur eisini hópin av øðrum uppgávum vegna aðrar myndugleikar, og arbeidssuppgávuarnar eru soleiðis háttáðar, at tað ofta kann gerast neyðugt at nýta vald mótvegis borgara, alt fyri at kunna útinna hesar uppgávur.

Tí er av stórum týðningi, at hesi inntriv verða meira ítøkilig lógarregulerað, enn tey eru í dag. Uppskotið inniheldur ítøkiligar reglur um tað virksemini, sum løgreglan útinnir í dagliga arbeiði sínum, undir hesum í hvønn mun løgreglan kann nýta vald og vápn v.m. í sínum virksemini til tess at tryggja lóg og landsskil.

Politilógin fer sostatt at økja um rættartrygdina hjá borgarum.

Við hesum viðmerkingum tekur meirilutin undir við málinum og mælir Løgtinginum til at samtykkja uppskotið.

Minnilutin (Sirið Stenberg og Hervør Pálsdóttir) tekur ikki undir við málinum og hevur hesar viðmerkingar:

Yvirskipað ynskja vit í Tjóðveldi at fáa eina føroyska løgreglu sum skjótast.

Vit kunnu ikki á nakran hátt taka undir við eini lóg, sum gevur útlendskum valdi heimildir móttvegis okkara borgarum.

Søguliga varð lögreglan skipað undir føroyskum málsræði við sýslumonnum úti í økjum. Í fimmti árunum flutti man lögregluna til Danmarkar. Uppgávan hjá sýslumonnum er spakuliga fjarað burtur, og í dag hava føroyingar onki fólkaræðisligt amboð móttvegis lögregluni.

Vit mæla staðiliga frá, at Løgtingið samtykkir lóggávu, sum gevur donsku lögregluni heimildir móttvegis okkara borgarum. Hesar heimildir eru millum annað at likamskanna fólk, at steðga savningum av fólk, at gera av hvussu skotvápn kunnu brúkast, at gera av hvussu stavar kunnu brúkast móti fólk, at gera av hvussu hundar kunnu brúkast, brúka gass og piparspray og annað.

Uppskotið heimilar eisini danska Løgmálaráðnum at áseta serligar politiviðtøkur fyri einstøku kommununar, eins og lögreglan kann boðsenda donsku verjuni. Hetta seinasta gongur beint ímóti tí, sum Løgtingið annars hevur samtykt: at Føroyar eru hernaðarfrítt øki.

Uppskotið er liður í danska politireforminum, og vit taka ikki undir við tí miðsavnanini av lögregluni, sum er farin fram sum partur av danska politireforminum. Fleiri bygdur og øki hava longu nú mist nærtænasturnar hjá lögregluni, og vit óttast fyri, at enn fleiri øki missa tænastruna.

Heldur enn at samtykkja hetta uppskotið, eigur Løgtingið at virka fyri, at vit fáa lögregluna undir føroyskt málsræði.

Við hesum viðmerkingum tekur minnilutin ikki undir við málinum og mælir Løgtinginum staðiliga frá at samtykkja uppskotið.

Rættarnevndin, 28. mai 2020

Christian F. Andreasen
formaður

Ingilín D. Strøm
næstformaður

Erhard Joensen

Frimodt Rasmussen

Hervør Pálsdóttir

Sirið Stenberg

Steffan Klein Poulsen